

УДК 338.48

Токарева А.С.¹, Тютюнник Ю.М.²

¹ студентка, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

² канд. екон. наук, доцент, Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації туризм виступає важливим чинником соціально-економічного розвитку країн. Туристична галузь створює нові робочі місця, стимулює розвиток інфраструктури, сприяє міжкультурному обміну та зростанню доходів. Для оцінки ефективності функціонування цієї сфери використовують систему результативних показників, які дають змогу виявити поточний стан галузі, її динаміку та проблемні аспекти. Аналіз таких показників є основою для прийняття управлінських рішень на регіональному та національному рівнях.

До основних показників, які використовуються для аналізу туристичної діяльності, належать:

- кількість туристів (внутрішніх, в'їзних, виїзних) – дозволяє оцінити масштаби туристичних потоків. Зростання цього показника свідчить про підвищення інтересу до регіону або країни;

- туристичні надходження (доходи від туризму) – включають витрати туристів на проживання, харчування, транспорт, розваги тощо. Вони є індикатором економічної вигоди галузі;

- середні витрати одного туриста – допомагають визначити купівельну спроможність туристів і рівень розвитку туристичних послуг;

- кількість туристичних підприємств та працівників у галузі – відображає рівень залученості бізнесу та трудових ресурсів у сферу туризму;

- індекс заповненості готелів і тривалість перебування – вказує на популярність туристичних об'єктів і якість туристичного сервісу;

- сезонність туризму – визначається коливанням кількості туристів протягом року. Зменшення сезонних коливань є ознакою стабільного розвитку галузі.

Для аналізу результативності туристичної діяльності використовують дані таких органів та ресурсів: Державної служби статистики України [1], Державного агентства розвитку туризму України [2], Світової туристичної організації (UNWTO) [3], регіональних управлінь туризму, аналітичних звітів та досліджень.

За останні роки туристична сфера України демонструє нестабільні показники. Так, пандемія COVID-19 та воєнні дії призвели до суттєвого скорочення в'їзного та внутрішнього туризму у 2020-2022 роках. Проте з 2023 року фіксується поступове зростання внутрішніх туристичних потоків, що пояснюється адаптацією до нових реалій, популяризацією безпечного туризму та розвитком локальних туристичних маршрутів.

За даними Держстату, у 2023 році внутрішній туризм зріс на 18 % порівняно з 2022 роком, а податкові надходження від внутрішнього туризму збільшилися на 22 %, що свідчить про зростання інтересу до вітчизняного туризму [1].

Попри позитивні тенденції, туристична галузь стикається з низкою проблем:

- недостатній рівень інфраструктури у багатьох регіонах;
- низька якість туристичних послуг, особливо у сільській місцевості;
- нестабільна безпекова ситуація, що стримує розвиток міжнародного туризму;
- низький рівень цифровізації туристичних послуг;
- відсутність системної маркетингової стратегії просування України як туристичного напрямку на міжнародній арені.

Для підвищення ефективності туристичної діяльності в Україні доцільно:

- розвивати цифрові сервіси для бронювання, навігації, інформаційного супроводу туристів;
- інвестувати у туристичну інфраструктуру (дороги, готелі, музеї, рекреаційні зони);
- запровадити державні програми підтримки внутрішнього туризму;
- підвищувати кваліфікацію персоналу у сфері туризму;
- активно просувати українські туристичні продукти на зовнішніх ринках за допомогою онлайн-маркетингу, участі у виставках, міжнародних проєктах.

Отже, аналіз результативних показників туристичної діяльності є важливим інструментом стратегічного управління галуззю. Він дозволяє

виявити слабкі місця, прогнозувати тенденції розвитку та формувати ефективну туристичну політику. За умов належного управління та підтримки туризм може стати однією з ключових галузей національної економіки, особливо з огляду на багатий природно-культурний потенціал України.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 08.10.2025).
2. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/> (дата звернення: 08.10.2025).
3. World Tourism Organization (UNWTO). Tourism Statistics Database. URL: <https://www.unwto.org> (дата звернення: 08.10.2025).